

СТАНОВИЩЕ

по конкурс за заемане на академична длъжност „Професор”
от област на висше образование 5. Технически науки,
професионално направление 5.5. Транспорт, корабоплаване и авиация,
научна специалност „Транспорт и съхранение на нефт, газ и твърди полезни изкопаеми”,
обявен в ДВ брой 43/17.05.24 г. за нуждите на катедра „Техника и технологии в транспорта и
машиностроенето“ във Факултет по Технически, Университет „Проф. д-р А. Златаров”
с кандидат: доц. д-р Йорданка Цанкова Ташева

Член на научно жури: проф. дн инж. Светла Димитрова Стоилова,
Технически Университет – София.

съгласно Заповед № РД – 236/ 15.07.24 г. на Ректора на Университет „проф. д-р А. Златаров”

1. Обща характеристика на научно-изследователската и научно приложната дейност на кандидата

За участие в конкурса са представени следните трудове, извън публикациите представени за получаване на ОНС „доктор“ и академичната длъжност „доцент“: - 44 броя научни публикации, - 1 монография, - 1 учебник и 2 броя ръководства.

Представените по конкурса 44 броя научни публикации, според броя на съавторите, са:

- Самостоятелни - 11 броя (Г7.1; Г7.2; Г7.3; Г7.4; Г7.6; Г7.7; Г7.8; Г7.9; Г8.13; Г8.14; Г8.15);
- В колектив – 33 броя. Участието на автора на 1-во място в колектива е в 11 публикации – (В4.1; В4.2; В4.6; Г8.5; Г8.7; Г8.8; Г8.10; Г8.16; Г8.17; Г8.18; Г8.19).

Доц. Ташева е автор на монографичен труд в съавторство с още един учен (Й. Ташева, А. Димитров, Екологично използване на природни и синтетични горива и отпадъци от тях, Либра Скорп, Бургас, 2024, 296 стр., ISBN 978-619-273-031-4). Обема на научния труд е 296 стр., което показва, че изискванията за монографичен труд при повече съавтори е спазен (100 стр. съгласно ЗРАСРБ).

Научните публикации са в специализирани списания, в периодични академични издания и в сборници научни трудове на университетски конференции в страната и чужбина. Представените документи показват, че доц. Ташева е участвала в редица научни форуми в страната и чужбина. Част от научните трудове са публикувани в следните международни и национални списания, издателства и сборници от конференции: Petroleum&Coal, Journal of Balkan Tribological Association; Oxidation Communications, Chemistry, Journal of environmental protection and ecology, Industrial technologies; Годишник на Университет „Проф. д-р А. Златаров” – Бургас, Научни трудове на Русенския Университет.

Научно-изследователската дейност на доц. Ташева е насочена в следните направления: - изследване на влиянието на петролните горива върху разхода на гориво, и показателите двигателите с вътрешно горене; - изследване на технологии за подобряване на характеристиките на петролните горива; - изследване на екологичните параметри на горивата

В подадената справка от кандидата относно точките за изпълнение на изискванията на ЗРАСРБ и правилата на Университет „Проф. д-р А. Златаров“ забелязах неточности, както следва:

- *Относно E19.* Участие в международни научни и образователни проекти.

Участията в национални образователни проекти са отбелязани в справката на кандидата като международни образователни проекти, които имат друга оценка в броя на точките: - BG051PO001-4.3.04-0015 “Развитие на електронни форми на дистанционно обучение в системата на Университет „Проф. д-р Асен Златаров” -гр. Бургас “-2012-2013 (Министерство на образованието, младежта и науката; Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”); - BG05M2OP001-2.16-0013 „Модернизация, дигитализация и интернационализация на обучението в Химико технологичен и металургичен университет “; (Оперативна програма „Наука и

образование за интелигентен растеж“, по процедура „Модернизация на висшето образование“, 2021-2023). Кандидатката е отбелязала 60 точки, но според посоченото по-горе точките са 20.

• *Относно Е20.* Ръководство на национални научни и образователни проекти.

Участието в национални проекти е отбелязано като ръководство на национални проекти: Проект КП-06-Н27/12, от 2018 г. ФНИ, „Моделиране и разработване на комплексна система за избор на технология за превоз в транспортна мрежа“; (2018-2022), ръководител на проекта: проф. дн инж. С. Стоилова – ТУ-София; Проект КП-06-ПН77/8 от 2023 г., ФНИ, „Моделиране и разработване на комплексна система за екологична и енергийна ефективност на превозите в градски условия“; (2023-2026), ръководител на проекта: проф. дн инж. С. Стоилова, ТУ-София. Доц. Ташева не е ръководител на тези проекти. Тя е член на колектива и е ръководител на екипа на партньорската организация Университет „проф. д-р А. Златаров“ – Бургас, като ТУ-София е бенефициент.

Проектът № У-55/2023 „Анализи, изследвания и експертна оценка на продукти от нефтен и не нефтен произход“ посочен като национален в справката на кандидата е Вътрешен проект НИС Университет „проф. д-р А. Златаров“ – Бургас.

Кандидатката е отбелязала 60 точки за Е20, но според посоченото по-горе точките са 0.

Кандидатката би трябвало да формира показател Е18, където да се запише участието в 4 национални научни и образователни проекта, т.е. 40 точки.

Като се имат предвид посочените неточности, точките на кандидата са както следва:

Група	Съдържание	Минимален брой точки, изисквани от ЗРАСРБ и Университет „Проф. д-р А. Златаров“	Точки на кандидата
А	Показател 1	50	50
	1. Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен "доктор"	50	50
Б	Показател 2	-	-
В	Показатели 3 и 4	200	302
	3. Монографичен труд. ISBN 978-619-273-031-4	100	100
	4. Хабилизационен труд - научни публикации (не по-малко от 10) в издания, които са реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация - 10 публикации	60/п за всяка публикация	202
Г	Сума от показателите от 5 до 11	500	568.37
	7. Научна публикация в издания, които са реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация – 10 публикации	40/п или разпределени в съотношение на базата на протокол за приноса	353.33
	8. Научна публикация в нереферирани списания с научно рецензиране или в редактирани колективни томове – 24 публикации	20/п или разпредени в съотношение на базата на протокол за приноса	215.04
Д	Сума от показателите от 12 до 15	200	250
	12. Цитирания или рецензии в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация или в монографии и колективни томове – 25 цитирания	10	250
Е	Сума от показателите от 16 до края	200	180
	17. Ръководство на успешно защитил докторант – 2 докторанта в съръководство	40/п	60
	18. Участие в национален научен или образователен проект – 4 проекта	10	40
	19. Участие в международен научен или образователен проект – 1 проект	20	20
	20. Ръководство на национален научен или образователен проект	20	0
	23. Публикуван университетски учебник или учебник, който се използва в училищната мрежа – 1 самостоятелен учебник	40/п	40
	24. Публикувано университетско учебно пособие или учебно пособие, което се използва в училищната мрежа – 2 ръководства в съавторство	20/п	20
	ОБЩО	1150	1350.37

2. Оценка на педагогическата подготовка и дейност на кандидата

В преподавателската си дейност, доц. Ташева е провеждала лекции и упражнения по някои от следните дисциплини: Експлоатационни материали и характеристики на горива и масла; Експлоатационни материали и екология; Технологии за намаляване на вредни емисии от ТТ; Технология на нефта и газа; Химия и технология на нефт и газ; Химия на нефта; Стокознание; Медицинско стокознание; Икономика на предприятието; Органични химични технологии; Управление на малкия бизнес; Производствено технологичен контрол; Химично преработване; Технология на данъчните складове; Нефтегазово строителство.

Доц. Ташева е била ръководител на 27 бр. дипломанти – бакалаври и магистри. Участвала е в изготвянето на 24 учебни програми за дисциплините, по които преподава. Участвала е в изграждането на различни лабораторни стендове.

Доц. Ташева е научен ръководител на двама успешно защитили докторанти. Ръководството на докторантите е с още един съръководител, като единият докторант е от друга научна област (4.2).

3. Основни научни и научно приложни приноси

Доц. Ташева е представила авторска справка за приносите. След подробно запознаване с научните трудове, както и с представената авторска справка за научни, научно-приложни и приложни приноси, мога да обобща приносите както следва:

- **НАУЧНИ ПРИНОСИ** – отнасям към групата : формулиране или обосноваване на нова научна област или проблем; формулиране или обосноваване на нова теория или хипотеза:

1. Изследвани са възможностите за оползотворяване на алтернативна суровина – синтетичен нефт, както по отношение на опазването на околната среда, така и по отношение на получаването на допълнително количества енергийни средства и горива, (монография В3)

2. Доказано е, че процесите на екстракция, адсорбция и окисление на различни моделни смеси, бензинови и среднодестилатни фракции са термодинамично стабилни, (В.4.9., Г.7.1., Г.7.9., Г.8.10., Г.8.14., Г.8.15, Г.8.16, Г.8.17, Г.8.19, Г.8.24.)

3. Определени са термодинамичните и кинетични параметри на различни системи - бензин, среднодестилатна фракция (дизелово гориво, газьол), полярен разтворител, или адсорбент или окислител. От получените резултати за свободна енергия на Гибс, енталпия и ентропия е доказано, че процеса на разтваряне е необратим и спонтанен, (Г.7.3., Г.7.4., Г.7.8., Г.8.10., Г.8.18).

4. Доказано е, че добавянето на биоетанол към базовите петролни бензини изменя дестилационната характеристика на базовите бензини, (Г.8.10).

- **НАУЧНО-ПРИЛОЖНИ ПРИНОСИ** – отнасям към групата: доказване с нови средства на съществени нови страни на вече съществуващи научни области, проблеми, теории, хипотези; създаване на нови класификации, методи, конструкции, технологии; получаване на потвърдителни факти:

1. Изследвани са иновативни методи и инсталации за преработване на твърди горива, нефтени продукти и отпадъци от тях, както и отделянето на минимални количества вредни емисии (CO₂), което ще доведе до опазване на околната среда, (монография В3).

2. Изследвани са бензин-етанолни смеси, съдържащи биоетанол, на два базови петролни бензина имащи различен компонентен и въглеводороден състав. Установено е, че базовите петролни бензини отговарят на всички изисквания на БДС EN 228 и Наредба за изискванията за качеството на течните горива, условията, реда и начина за техния контрол, (Г.7.2., Г.7.10., Г.8.1., Г.8.2., Г.8.4., Г.8.7., Г.8.8., Г.8.10.)

3. Съставена е методика на изследване на влиянието на горивото върху разхода му за товарни автомобили Опел Мовано и Форд Транзит. Изследвано е влиянието на показателите цетанов индекс, плътност, кинематичен вискозитет и съдържание на полициклени ацени върху комбинирания разход на горивото по бензиноколонка. (Г.7.6.)

4. Създадена е методика на изследване на влиянието на горивото върху разхода му за лек автомобил модел MAZDA и е изследвано влиянието на показателите цетанов индекс, плътност,

кинематичен вискозитет и съдържание на полициклени ацени върху комбинирания разход на горивото по бензиноколонка (Г.7.7).

- **ПРИЛОЖНИ ПРИНОСИ** – конкретно решение на тясно формулирана задача от дадена научна област с непосредствена практическа приложимост.

Във всички представени научни трудове се съдържат приложни приноси, резултат на конкретни изследвания.

4. Значимост на приносите за науката и практиката

Като цяло приносите в представените по конкурса материали са свързани с разширяване на научните знания, установяване на зависимости, изводи и препоръки в областта на транспорта, екологията и горивата.

Оценката за представянето на кандидата са цитиранията на трудовете в научната литература. Представен е списък от 25 цитирания, които са в индексирани в световни бази данни.

Преподавателска дейност на кандидата се реализира по множество учебни дисциплини в Университет „Проф. д-р А. Златаров“. Доц. Ташева е съръководител на 2-ма успешно защитили докторанти. Тя е участвала в национални и международни научно-изследователски проекти.

Спазени са количествените показатели за заемане на академичната длъжност „професор“ във Университет „Проф. д-р А. Златаров“, както и минималните национални изисквания.

5. Критични бележки и препоръки

Допуснати са неточности в справка от кандидата относно точките за изпълнение на изискванията на ЗРАСРБ и правилата на Университет „Проф. д-р А. Златаров“.

В представените по конкурса материали няма статии в списания с Импакт Фактор на Web of Science, както и публикации в квантил Q1 и Q2 на Scopus.

Представен е издаден само един учебник, което е недостатъчно, като се има предвид големият брой на учебните дисциплини, по които доц. Ташева провежда лекционни курсове.

6. Лични впечатления

Познавам доц. Ташева от съвместната ни работа по научно изследователски проекти. Тя участва в два национални проекта, финансирани от ФНИ към Министерството на образованието и науката, в които Университет „Проф. д-р А. Златаров“ е партньорска организация на ТУ – София, на които съм ръководител (№КП-06-Н27/12 от 11.12.2018г и КП и №КП-06-Н77/11 от 14.12.2023г.)

Работата по проектите, финансирани от ФНИ, в които сме работили заедно и продължаваме на работим, ми дават основание да потвърдя, че доц. Ташева е добре изграден преподавател и научен работник, който владее добре необходимия изследователски апарат за провеждане на научни изследвания. Тя е дисциплиниран, отзивчив и отговорен човек, отнася се с уважение към колегите и студентите.

През годините доц. Ташева е придобила необходимия научен и професионален опит за заемане на академичната длъжност „професор“. Представените трудове, цитирания и участия в проекти съответстват на изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за неговото прилагане и изискванията на Университет „Проф. д-р А. Златаров“ за заемане на академичната длъжност „професор“.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Имайки предвид гореизложеното, предлагам доц. д-р Йорданка Цанкова Ташева да бъде избрана за „ПРОФЕСОР“ в област на висше образование 5. Технически науки, професионално направление 5.5. Транспорт, корабоплаване и авиация, научна специалност „Транспорт и съхранение на нефт, газ и твърди полезни изкопаеми“.

24.09.2024 г.

ЧЛЕН НА ЖУРИТО: проф. д-р инж. Светла Стойлова

/...